

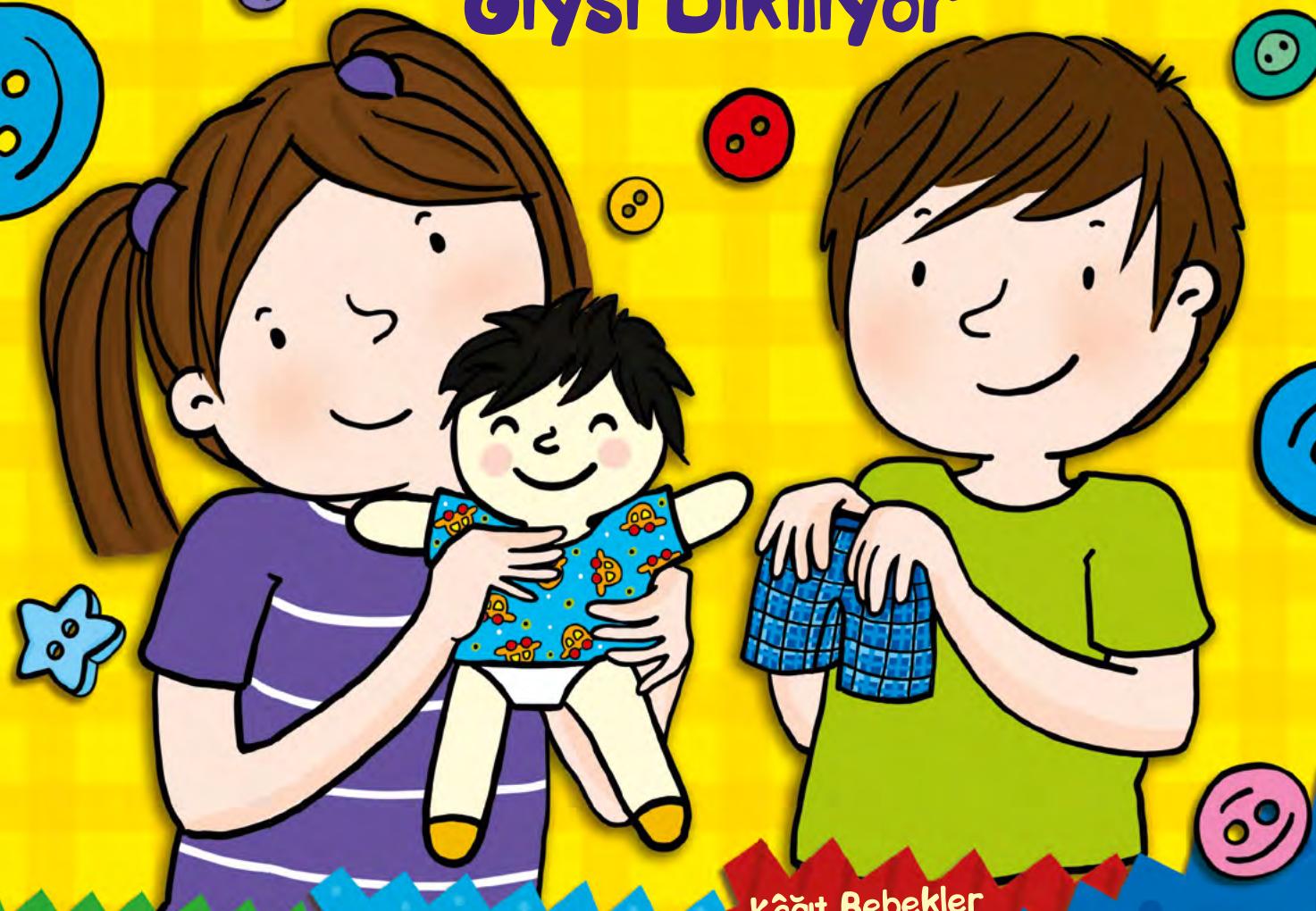
Eylül 2014 · Sayı: 93 · 4 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Oyuncak Bebeğe Giysi Dikiliyor

9,3
ISSN 1307-1998
9 771307 199001
2014/9

Derginizle
birlikte...

Dikiş Dikme Kartonları

Dikiş Malzemeleri
Eşleme Kartları

Kâğıt Bebekler
ve Giysileri

Çamaşır
Makinesi
Maketi

Rengârenk
Çıkartmalar

3+ yaş

Meraklı Minik

Sevgili Okurlarımız,

Yeni sayımızda giysileri ele alındı. Dergimizin sayfalarında tasarımcılık, terzilik, kumaş mağazası, tıhafİYE, çamaşır yıkamak, dikiş dikmek gibi giysilerin üretiminden temizliğine kadar birçok farklı konuya ilgili yazılar ve etkinlikler var. Çamaşır nasıl yıkanır, kumaş nasıl üretilir, dikiş malzemeleri nerede satılır, dikiş nasıl dikilir gibi soruların yanıtlarını bulabileceğiniz, eğlenceli bir sayı hazırlamaya çalıştık. Bu sayımızda sizin için hazırladığımız eklerden biri olan dikiş kartonlarıyla dikiş dikme denemeleri yapabileceğinizi düşündük. Dergimizin ekindeki kâğıt bebeklerle, çamaşır makinesi maketiyle ve dikiş malzemeleri kartlarıyla da severek oynayacağınızı düşünüyoruz. Hepinizi her zamanki gibi sevgiyle kucaklıyoruz.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve okıldır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Duran Akça
duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
aslizulal@tubitak.gov.tr

Editör

Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Erol Arcaklıoğlu
Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Prof. Dr. Ş. Şebnem Ellialioğlu
Doç. Dr. Hatice Zeynep İnan
Doç. Dr. Serap Tıraş Teber
Dr. Ahmet Uludağ
Yrd. Doç. Dr. Rıza Ülker

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Alp Akoğlu
alp.akoglu@tubitak.gov.tr
Meryem Arzu Aruntaş
arzu.aruntas@tubitak.gov.tr
Pınar Dündar
pinar.dundar@tubitak.gov.tr
Suzan Lema Gençer
suzan.gencer@tubitak.gov.tr
F. Kübra Gökdemir
kubra.gokdemir@tubitak.gov.tr
Seçil Güvenç Heper
secil.heper@tubitak.gov.tr
Bilge Nur Karagöz
bilge.karagoz@tubitak.gov.tr
Zuhal Özer
zuhal.ozzer@tubitak.gov.tr
Kübra Sivisoğlu
kübra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr

Ayşegül Doğan Bircan

aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgüral
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

Yeter Sivrikaya
yeter.sivrikaya@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

Kemal Tan
kemal.tan@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 468 53 00

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar /Ankara
Tel (312) 298 95 61 (Yazı İşleri)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 4 TL

Baskı

PROMAT Basım Yayın San. ve
Tic. A.Ş.
<http://www.promat.com.tr/>
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi: 29.08.2014

Dağıtım

Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
<http://www.tdp.com.tr>

HER AYIN 1'İNDE ÇIKAR

İçindekiler

2

- 2 Oyuncak Bebeğe Giysi Dikiliyor
- 6 Oyuncak Bebeklerin Giysileri
- 7 Mezura, Makas, Dikiş İpliği, Dikiş Makinesi
- 8 Kumaş Mağazasında
- 10 Giysilerimizi Kimler Hazırlıyor?
- 13 Kendi Giysini Tasarla
- 14 Terzi Dikiş Dikiyor
- 16 Berfin Ne Alacak?
- 18 TuhafİYE Dükkanında Neler Var?
- 20 Ne Çok Düğme Var!
- 21 Çamaşırlar Nasıl Yıkaniyor?
- 23 Çorapların Eşlerini Bul
- 24 Giysileri Say, Kutucukları Boya
- 26 Çok Merak Ediyorum
- 28 Haydi Mutfağa
- 30 Küçük Eller İşbaşında
- 32 Kitap... Oyun... Öneri...

23

24

Oyuncak Bebeğe Giysi Dikiliyor

Alaz ve Doğa anneleri çamaşır yıkarken ona yardım ettiler.

Oyuncak bebek Can'ın giysileri de yıkandı. Şimdi kuruyan çamaşırları toplayıyorlar.

Yıkancı
küçülmüş
olmalılar! Ona
yeni giysiler
gerekliyor.

Bu giysiler artık
Can'a olmuyor.

Alaz ve Doğa'nın annesi kumaştan,
giysileri oluşturacak gövde, kol ve
bacak parçalarını kesiyor.

Sonra giysinin parçalarını dikerek birleştiriyor.

Oyuncak Bebeklerin Giysileri

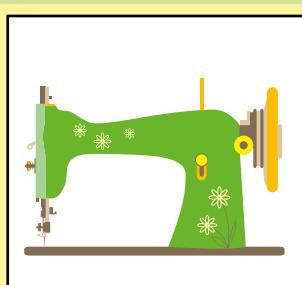
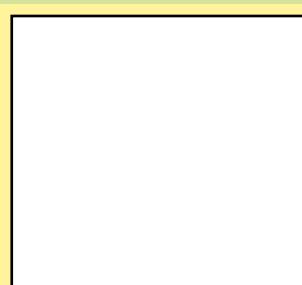
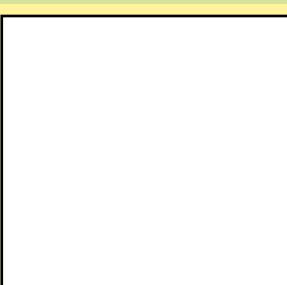
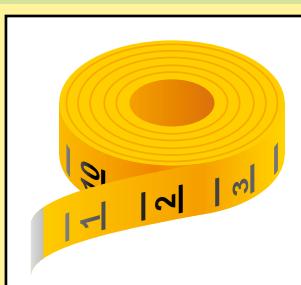
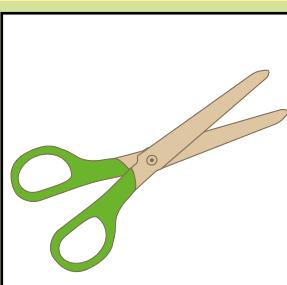
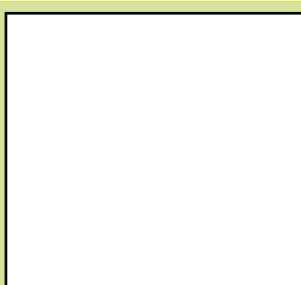
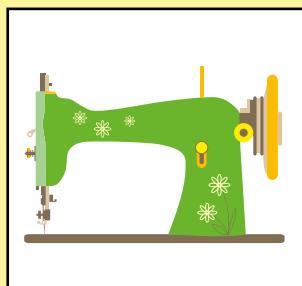
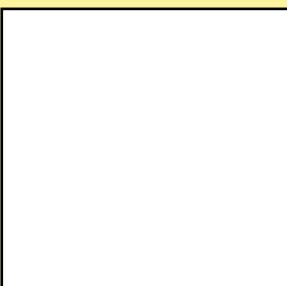
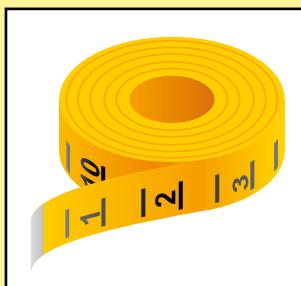
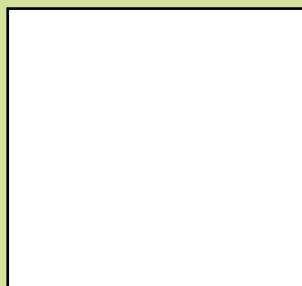
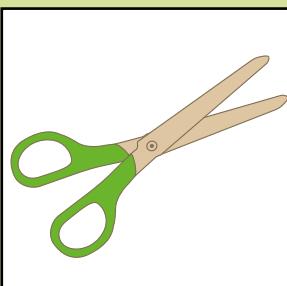
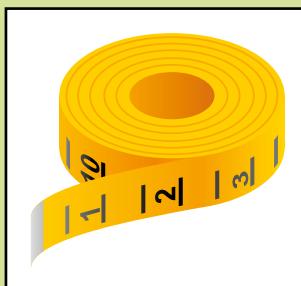
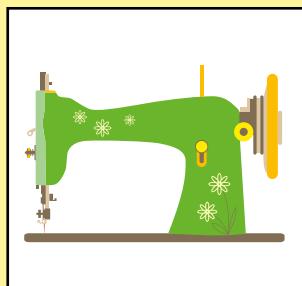
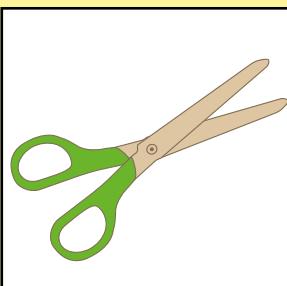
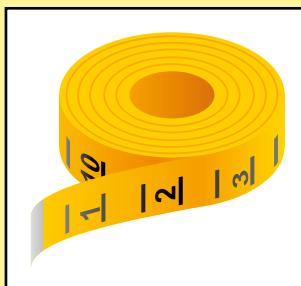
Bu oyuncak bebeklere yeni giysiler dikilmiş. Hangi giysinin hangi bebeğe ait olduğunu bula bilir misin? Haydi bebekleri giysilere götürüren yolları çiz. Bunun için renkli kalemler kullanabilirsin.

Mezura, Makas, Dikiş İpliği, Dikiş Makinesi

Mezura, makas, dikiş ipliği, dikiş makinesi...
Dikiş dikerken kullanılır bunların hepsi.

Aşağıdaki boş yerlere hangileri gelecek? Haydi eksik olanları çıkartmalar arasında bul ve yerlerine yapıştır.

Kumaş Mağazasında

Kumaş mağazasındaki tezgâhtarın bugün işteki ilk iş günü. Mağazadaki kumaşların yerlerini yeni öğreniyor. Mağazaya gelen bir müşteri, mavi renkli kumaşları ve çiçek desenli kumaşları görmek istiyor. Tezgâhtarın müşterinin istediği kumaşları bulmasına yardım eder misin? Haydi raflardaki mavi renkli kumaşları ve çiçek desenli kumaşları göster.

Giysilerimizi Kimler Hazırlıyor?

Giysilerimiz genellikle fabrikalarda üretilir. Giysilerimizin üretiminde de pek çok kişi çalışır: Moda tasarımcıları, modelistler, terziler ve ütücüler gibi. Haydi onları tanışalım!

Stone / Romilly Lockyer / Getty Türkiye

İşte bir moda tasarımcısı. Moda tasarımcıları giysilerimizi tasarlayan kişilerdir. Tasarlamak istedikleri giysileri çizerek işe başlarlar. Tasarladıkları giysilerin modeline en uygun kumaşları da seçerler.

Getty Images News / Marco Secchi / Getty Türkiye

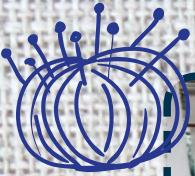
Moda tasarımcısının çizdiği giysilerin dikilebilmesi için kalıplarının çıkarılması gereklidir. Bunun için modelistler giysileri oluşturan her bir parçayı ayrı ayrı kâğıtlara çizerler. Bu parçalar giysilerin kalıbı olur. Kalıplar kumaşın üzerine koynulur ve kumaş kalıplarının şekline göre kesilir.

Alamy / Dijitalimaj

Alamy / Dijitalimaj

Atip / Getty Tarihe

Son olarak giysiler askılara asılır, katlanır ya da paketlenir. Ama önce her giysi tek tek kontrol edilir. Herhangi bir hatası olan giysiler ayrıılır.

Dijitalimaj

Ama tüm giysiler bu şekilde hazırlanmaz. Kendi dükkânlarında ya da evlerinde çalışan terziler de vardır. Bu terziler kişilerin vücut ölçülerini alarak istedikleri giysileri dikerler. Bunun yanı sıra büyük giysileri daraltma, sökülmüş ya da yırtılmış giysileri tamir etme gibi işleri de yaparlar.

Kendi Giysini Tasarla

Sen bir giysi tasarlayacak olsaydın bu ne olurdu?
Nerede ve ne zaman giyilirdi? Peki bu giysinin
kumaşı desenli mi olurdu yoksa düz mü? Haydi özel
bir giysi tasarıla ve buraya onun resmini yap.

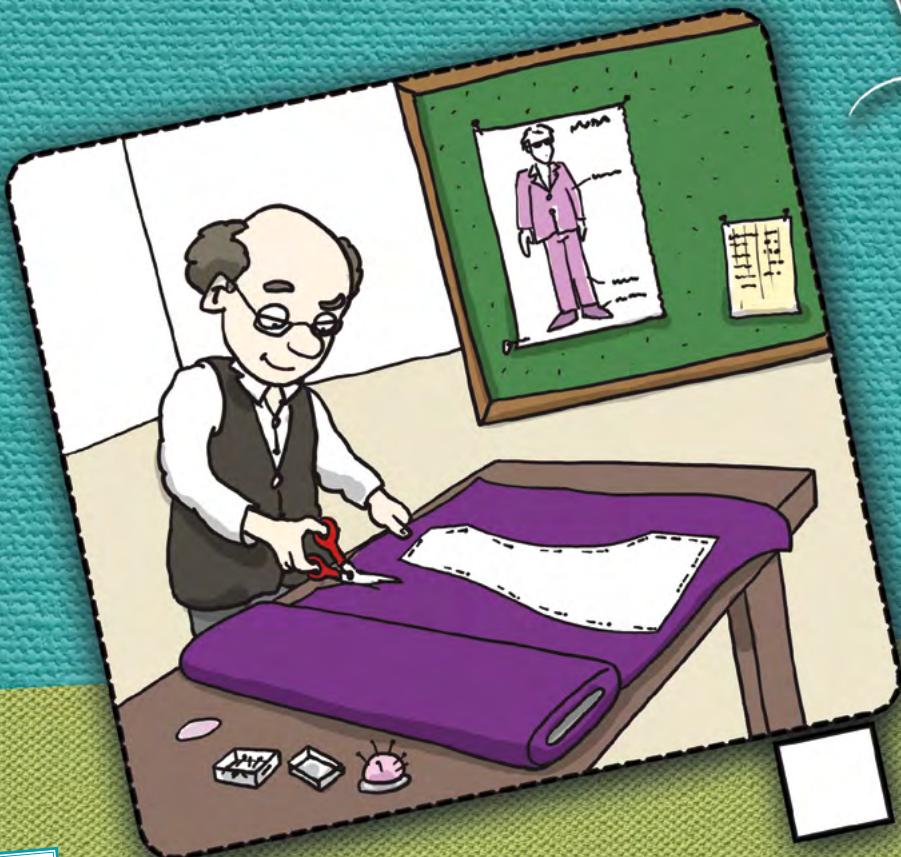
Terzi Dikiş Dikiyor

Terzi, müşterilerinden biri için yeni bir takım elbise dikmiş.

Bu resimlerde de onun öyküsü anlatılıyor. Ama resimlerin sırası karışmış.

Resimlerin doğru sırasını bulup altlarındaki beyaz kutuların içine numaralarını yazabilir misin?

- 1- Terzi, müşterinin vücut ölçülerini alıyor.
- 2- Kumaştan giysinin modeline uygun parçalar kesiyor.
- 3- Mankenin üzerinde giysinin parçalarını birleştiriyor.
- 4- Giysiyi dikiş makinesinde dikiyor.
- 5- Müşteri terzinin diktiği giysiyi giyiyor.

Berfin Ne Alacak?

Berfin giyim mağazasından bir şey alacak. Ama ne alacağını sana söyleyemem. Bunu ancak sen kendin bulabilirsin. Hazırsan ipuçlarını veriyorum:

- Önce kasanın yanından bir alışveriş sepeti al.
- Sonra ayakkabıların önünden geç ve yolun bitiminden aşağı doğru in.
- Şapkaların ve gömleklerin arasından geç ve dümdüz ilerle.
- Mağazanın bitiminde köşede Berfin'in alacağı şeyler duruyor.
- Berfin'in alacağı şeyin içinde kırmızı renk de var.

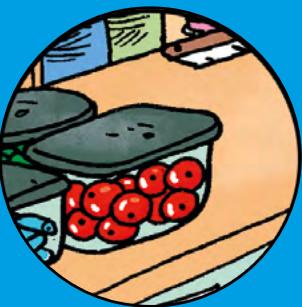

Tuhafiye Dükkanında Neler Var?

Burası bir tuhafiye dükkanı. Terzilerin dikiş dikmek için kullandığı malzemelerin pek çoğu burada satılıyor. Çeşit çeşit iplikler, düğmeler, kurdeleler, fermuarlar, iğneler ve daha neler neler...

Aşağıdaki küçük resimleri büyük resmin içinde bulabilir misin?

Ne Çok Düğme Var!

Bu fotoğrafta bir sürü farklı düğme var.

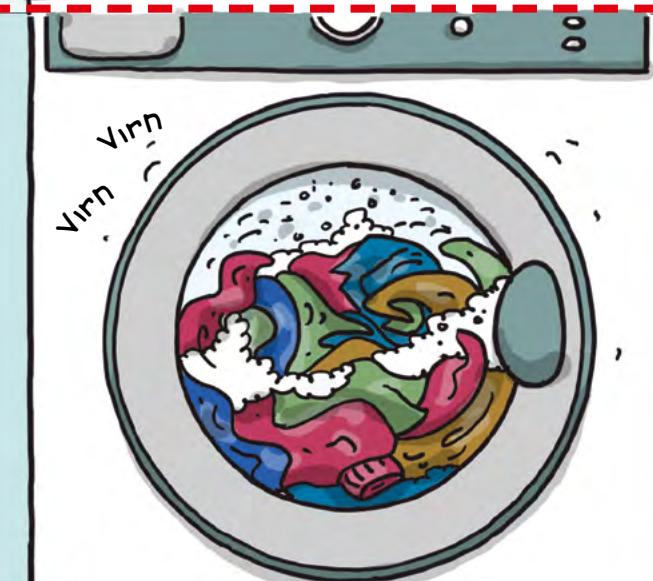
Çiçek , üçgen ve yıldız şeklinde olanları bulabilir misin?

Bu sayfadan küçük bir kitap yapabilirsin. Sayfayı kırmızı kesikli çizgilerden kes. Böylece üç ayrı parça elde edeceksin. Bu parçaları mavi çizgilerden arkaya katla. Parçaları, sayfa numaraları birbirini izleyecek biçimde iç içe koy ve ortasından zımbala. Kitabin hazır!

9 Şimdi de çamaşırların suyu sıkılıyor.
Baksana, makinenin içi nasıl da hızlı dönüyor!

7 Çamaşır makinesi çamaşırları bir sağa bir sola döndürerek yıkıyor. Bu iş biraz uzun sürüyor.

Ama önce tüm giysilerin cepleri boşaltılıyor.
Fermuarlı giysilerin fermuarları kapatılıyor.

Çamaşır makinesine biraz çamaşır deterjanı koyuluyor.

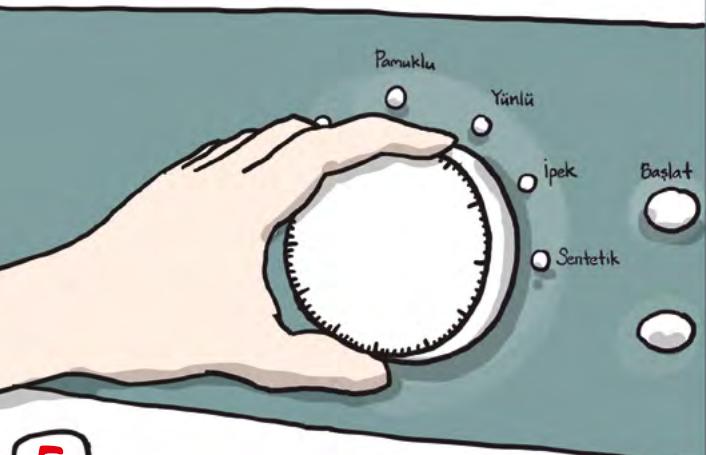

1 Çamaşırlar renklerine göre ayrılıyor.
Birazdan koyu renkli çamaşırlar yıkanaçak.

3 Yıkanaçak çamaşırların kumaşına uygun olan program seçiliyor. Çamaşır makinesi artık yıkamaya hazır.

5

10

8 Sıra çamaşırların durulanmasında.
Çamaşırlar köpürtüllererek yıkandıktan sonra suyla çalkalanyor.

6

İşte bitti!
Çamaşır makineden çıkarılıyor.
Artık çamaşırları asma zamanı.

Çorapların Eşlerini Bul

Ayşe'nin annesi balkonda kuruyan çamaşırları toplamış. Temiz çamaşırların çoğunu katlamış. Sıra çoraplara gelmiş. Çorapları da Ayşe katlayacak. Ayşe'nin çorapların eşlerini bulmasına yardım eder misin? Haydi eline bir kalem al ve birbirinin eşi olan çorapların arasına birer çizgi çiz.

Giysileri Say,
Kutucukları Boya

Kirli giysiler yıkanmış, kurumaları için iplere asılmış. Yandaki tabloda da bu giysileri temsil eden resimleri görünsün: Çorap, tişört, pantolon, elbise ve şort. Bu giysi resimlerinin altında da kutucuklar var. Büyük resimde hangi giysiden kaç tane olduğunu say. Sonra da tabloda o giysinin altındaki kutucuklardan bu sayı kadarını boy'a.

Çok Merak Ediyorum

Giysilerin yaptığı kumaşlar nasıl üretilir? Ayrıca farklı renkte kumaşlar nasıl yapılır?
Bengisu Kömür - 8 yaş - Ordu

Giysilerimizin yapımında kullanılan kumaşlar genellikle fabrikalarda büyük dokuma makinelerinde üretilir. Dokuma makinelerinde çok sayıda iplik birbirlerinin altından üstünden geçirilerek kumaş haline getirilir, yani kumaş dokunur. Farklı renk iplikler bir arada kullanılarak desenli kumaşlar da dokunabilir. Ancak genellikle kumaşlar dokunduktan sonra boyama makinelerinde farklı renklere boyanır. Ayrıca baskı makinelerinde üzerlerine desen de yapılabilir.

Sorularınızı Bekliyoruz!

Tıkkilerle ilgili sorularınızı 15 Ekim'e kadar bize gönderin. Bu sorulardan birini ya da birkaçını Kasım 2014 sayımızda yanıtlayalım. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın.

İşte adreslerimiz:

e-posta: meraklı.minik@tubitak.gov.tr

Adres: TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

"Çok Merak Ediyorum" Köşesi
Akay Caddesi No: 6 06420 Bakanlıklar / Ankara

Haydi Mutfağa

Meyve Şemsiyesi

Malzeme

- 1 armut
- 1 şeftali
- 1 kırmızı erik
- 4 siyah üzüm
- 1 dilim tam buğday ekmeği
- 1 yemek kaşığı krem peynir
- 1 çay kaşığı bal

Bu sayfadaki etkinlik yetişkinlerle birlikte yapılmalıdır.

28

Meyveleri yıkayın. Özümleri ortadan ikiye bölün.

Diger meyveleri kare ya da dikdörtgen şeklinde küçük parçalar hâlinde kesin. Meyve parçalarıyla şemsiyenin üst kısmının farklı bölmelerini oluşturun. Yarım üzümlerden şemsiyenin sapını yapın.

Bir yarım üzüm parçasını da şemsiyenin tepesine yerleştirin.

Ekmeği bulut şeklinde kesin. Peyniri balla karıştırıp ekmeğin üzerine sürünen. Kalan ekmek parçalarından yağmur damlaları yapın.

Bunları da peynir bal karışımıyla kaplayın.

İşte şemsiyeniz hazır, afiyet olsun.

Yazı ve fotoğraflar: Deniz Özmen

Küçük Eller İşbaşında

Temmuz 2014 sayımızda bir şemsiye tasarlamanızı istemiştik. İşte şemsiyenizle birlikte çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sayfamızda görebilirsiniz. İnternet sayfamızın adresi: <http://www.tubitak.gov.tr/merakliminin>

Ahmed Eymen Seven - 4 yaş - İstanbul

Arya Issığın - 5 yaş - Edirne

Gökdeniz Kılıç - 4 yaş - Trabzon

Ayşe Birsen Kara - 5,5 yaş - Çanakkale

Muhammed Zana Yıldırım - 4,5 yaş - Elazığ

Semih Ertürk - 5 yaş - Kırklareli

Seval Ece(5 yaş) ve
Gülce (2 yaş) Kanlıkama- Corum

Faruk (4 yaş) ve Muazzez (9 yaş)
Kayhan - Manisa

Uras Arat - 4 yaş - Zonguldak

Zeren Yetkin - 6 yaş - İzmir

Defne Hilal Büyüкли - 5 yaş - İstanbul

Kuzey Önal Aksøy - 4 yaş - Kocaeli

Ceren Gökçen - 7 yaş - Bursa

Kuzey Atalay - 4 yaş - Artvin

Beril Ada Daldan - 3 yaş - Aydın

Damlı Efe - 6 yaş - Eskisehir

Ayse Sine Sahin - 6 yaş - Corum

Baybars Polat - 5 yaş - Ankara

Bahar Ullupinar - 5 yaş - Kastamonu

Mehmet Emin Salih - 5 yaş - Trabzon

Ilgin Coskun - 4 yaş - Sivas

Asya Nil Celebi - 4,5 yaş - Tokat

Ebrar Savas - 4 yaş - Manisa

Adar (6,5 yaş) ve Rani (3,5 yaş)
Özalkak - Diyarbakir

Bengisu Komur - 8 yaş - Ordu

Elifnur Kirac - 2,5 yaş - Konya

Defne Bayram - 4 yaş - Sinop

Doga Dincer - 4 yaş - Antalya

Ece Berre Keskin - 7 yaş - Erzincan

Janset Yenidogan - 3 yaş - Eskisehir

Kasim 2014 sayımız için bir tilki kuklası tasarlamanızı istiyoruz.
Tilki kuklanızla birlikte çektiğiniz fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı,
yaşınızı ve oturduğunuz ili de
yazarak bize gönderin. Bunun için
15 Ekim 2014'e kadar süreniz
var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Kölesi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar / ANKARA
e-posta: meraklı.minik@tubitak.gov.tr

Kitap... Oyun... Öneri...

Çamaşır Makinesi Maketi

Bu sayımızda sizin için hazırladığımız eklerden biri de Çamaşır Makinesi Maketi. Bu maketin malzemeleri üç kartondan oluşuyor. Bu kartonlarda çamaşır makinesi, çamaşır makinesinin deterjan ve yumuşatıcı çekmecesi, deterjan kutusu, yumuşatıcı kutusu, çamaşır sepeti ve çeşitli giysiler bulunuyor.

Çamaşır makinesini yapmak için 2 numaralı kartondaki A parçasını kartondan ayırm. Bu parçadaki üzerinde "burayı çıkarın" yazan bölümü çıkarın. Oluşan boşluğa makinenin deterjan ve yumuşatıcı çekmecesi yerleştirilecek. Daha sonra aynı parçadaki çamaşır makinesinin kapağını oluşturacak kesikli bölgeyi öne doğru açın. Daire şeklindeki bu bölgenin tümüyle çıkmamasına dikkat edin.

1 numaralı kartondaki B parçasını kartondan ayırm. Bu parçadaki ve 2 numaralı kartondan çıkartığınız A parçasındaki tüm kat yerlerini arkaya katlayın. Sonra bu iki parçayı, A parçasındaki sarı renkli kulakçıklar B parçasındaki sarı renkli bölgelerin üzerine, B parçasındaki pembe renkli kulakçıklar da A parçasındaki pembe renkli bölgelerin üzerine gelecek şekilde birbirine yapıştırın. Böylece bir küp yanı çamaşır makinesinin gövdesini elde edeceksiniz.

Deterjan ve yumuşatıcı çekmecesini yapmak için 2 numaralı kartonda, üzerinde "deterjan yumuşatıcı" yazan parçayı kartondan

ayırın. Parçanın her iki tarafı mavi renkte olan kulakçıklarını öne katlayın. Diğer tüm kat yerlerinden de arkaya katlayın. Üçgen şeklindeki beyaz kulakçıklara yapıştırıcı sürüün. Bu kulakçıkları parçanın iç tarafındaki beyaz bölgelere yapıştırın. Oluşan deterjan ve yumuşatıcı çekmecesini çamaşır makinesinin sol üst bölümündeki küçük boşluğa yerleştirin. İşte çamaşır makineniz hazır.

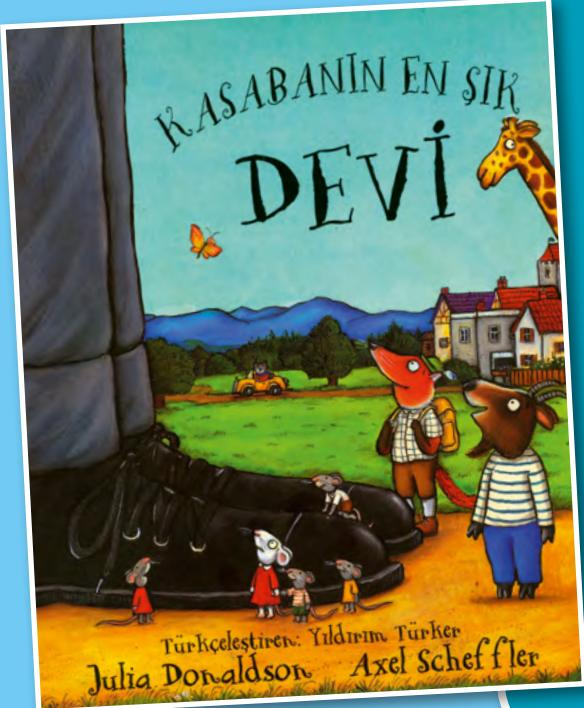
Şimdi iki numaralı kartondaki deterjan ve yumuşatıcı kutularını kartondan ayırm. Her iki parçayı tüm kat yerlerinden arkaya katlayın. Beyaz kulakçıkların hepsine yapıştırıcı sürüün. Kulakçıkları parçaların iç tarafındaki beyaz bölgelere yapıştırın. Deterjan ve yumuşatıcı kutularınız da hazır.

Sıra 3 numaralı kartonda. Buradaki çamaşır sepetini kartondan ayırm. Sarı renkli bölüm içte kalacak şekilde tüm katlama yerlerinden öne katlayın. Arka yüzündeki beyaz kulakçıklara yapıştırıcı sürüün. Kulakçıkları sepetin iç tarafındaki beyaz bölgelere yapıştırın. Sepetin yanlarındaki kesikli bölgeleri de çıkartığınızda sepetiniz hazır olacak.

Geriye yalnızca makinede yıkanması gereken giysiler kaldı. Onları da 3 numaralı kartondan ayırm. İşte çamaşır makinesi maketiniz tamamen hazır. Artık maketinizi kullanarak çamaşırların nasıl yıkadığını canlandıabilirsiniz.

Pınar Dündar

Çizim: Pınar Büyükgüral

Kasabanın En Şik Devi

Bu sayımızda sizlere tanıttığımız kitabın kahramanı, George adında iyi kalpli bir dev. George, yaşadığı kasabada her zaman yamalı bir gecelik ve eski püskü sandaletlerle dolaşmış. Ama böyle perişan göründüğüne üzülür, hep daha sık olmayı dilermiş. Günlerden bir gün yine kasabada dolaşırken sık giysilerle dolu yeni bir dükkan görmüş. Dükkâna girip kendine yepyeni giysiler almış. Sonra neler olmuş dersiniz? Bu sorunun yanıtı "Kasabanın En Şik Devi" adlı kitabı sayfalarında gizli. Popcore Çocuk Kitapları'ndan çıkan kitabı Julia Donaldson yazmış, Axel Scheffler resimlemiş ve Yıldırım Türker Türkçeleştirmiştir.

Pınar Dündar

Dikiş Malzemeleri Kartlarıyla Eşleme Oyunu Oynayalım

Bu sayımızda dergimizin ekindeki kartlarda dikiş dikerken kullanılan bazı malzemelerin fotoğrafları yer alıyor. Bu kartlarla eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Oyunu oynamak için önce kartları birbirinden ayırip karıştırın. Fotoğraflı yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikişer ikişer açın. Birbirinin eşi olan kartları bulmaya çalışın. Açıığınız iki kart birbirinin eşiyse bu kartları kenara ayırin. Açıığınız kartlar birbirinin eşi değilse bu kartları tekrar ters çevirip başka iki kart açın. Dilerseniz eşleme oyununu iki ya da daha fazla oyuncuya, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz.

Pınar Dündar

İki parça daha asarsak işimiz bitecek.